

PENSUMLISTE

VÅR 2018

INSTITUTT FOR LÆRERUTDANNING

Femårig lektorutdanning

NORGES TEKNISK-NATURVITENSKAPELIGE UNIVERSITET

**Fakultet for samfunns-
og utdanningsvitenskap**

PPU4601 – Pedagogikk 1

Bøker og kapitler fra bøker som må kjøpes

- Bjørndal, C. (2013). *Det vurderende øyet* (2. utgave). Oslo: Gyldendal akademisk
- Eide, K. (2014). Om endringer i relasjon mellom lærere og foreldre. I C. Haugen & T. A. Hestbek (Red.), *Pedagogikk, politikk og etikk*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Ohnstad, F.O. (2015). *Profesjonsetikk i skolen: Læreres etiske ansvar* (2. utgave). Oslo: Cappelen Damm Akademisk
- Skaalvik, E.M & S. Skaalvik (2013). *Skolen som læringsarena - Selvoppfatning, motivasjon og læring* (2. utgave). Oslo: Universitetsforlaget.
- Wikene, L. G. (2014). Klasseledelse – ingeniørkunst eller pedagogikk? I C. Haugen & T. A. Hestbek (Red.), *Pedagogikk, politikk og etikk*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Øksnes, M. & E. Sundsdal (2014). Disiplinert demokrati. I C. Haugen & T. A. Hestbek (Red.), *Pedagogikk, politikk og etikk*. Oslo: Universitetsforlaget.

Artikler og enkeltkapitler som ligger på Blackboard

- Dyrnes, E. M. (2013): Det gode møtet som motivasjon til å fullføre. *Bedre skole*, 1-13
- Federici, R. A. & E. M. Skaalvik (2013). Lærer-elev-relasjonen – betydning for elevenes motivasjon og læring. *Bedre skole*, 1-13
- Flyvbjerg, B. (2009). Rationalitet, krop og intuition i menneskets læring. I B. Flyvbjerg, *Samfunnsvidenskap som virker*. København: Akademisk forlag
- Jensen, R. og M. Aas (2012). Å utforske praksis i lys av teori og forskning. I R. Jensen (Red.), *Å utforske praksis – videregående skole*. Oslo: Cappelen Damm
- Løvlie, L. og K. Steinsholt (2004). Prolog. I L. Løvlie & K. Steinsholt, *Pedagogikkens mange ansikter*. Oslo: Universitetsforlaget [Løvlie, L. \(1990\). Den estetiske erfaring. *Nordisk pedagogik*, s. 1 - 18.](#)
- Løvlie, L. (2011). Når reglene kommer til kort. I T. Kvernbekk (Red.), *Humaniorastudier i pedagogikk: Pedagogisk filosofi og historie*. Oslo: Abstrakt forlag
- Nordahl, T. (2002). Klasseledelse og relasjonen mellom elev og lærer. I T. Nordahl, *Eleven som aktør: Fokus på elevens læring og handlinger* [Ulvik, M. \(2013\). Pedagogikk og estetikk. *Norsk pedagogisk tidsskrift*](#)

PPU4603 – Pedagogikk 3

Hovedbøker

- Dale, E. L. (Red.) (2001). *Om utdanning. Klassiske tekster*. Oslo: Gyldendal akademisk.
(Dewey: Barnet og læreplanen (23-40); Erfaring og tenkning (53-66), Tyler: Grunnprinsipper for læreplan og undervisning (81-111), Bruner: Etter John Dewey, kva så? Verdien av struktur (113-142), Klafki: Kategorial dannelse (167-204).
- Engh, R. (2011). *Vurdering for læring i skolen*. Kristiansand: Høyskoleforlaget. Kap. 1-10 + kap. 16.
- Haugen, C. & Hestbek, T. (Red.) (2014). *Pedagogikk, politikk og etikk*. Oslo: Universitetsforlaget. Kap 1-7, 9, 16, 18.
- Ohnstad, F. O. (2011): *Profesjonsetikk i skolen. Læreres etiske ansvar*. Kristiansand: Høyskoleforlaget. Kap. om etiske plattformen
- Säljö, R. (2016). *Læring – en introduksjon til perspektiver og metaforer*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. Kap 1, 7 & 8.

Kompendium

- Andenæs, Kristian og Møller, Jorunn (red.). (2016). Retten i skolen – mellom pedagogikk, juss og politikk. Oslo: Universitetsforlaget AB. Kap. 9, 10
- Dale, E.L (2010). *Kunnskapsløftet. På vei mot felles kvalitetsløft?* Oslo: Universitetsforlaget. Kap 1 (36s).
- Dysthe (2009). Læringssyn og vurderingspraksis. I Frost, J. (Red.), *Evaluering i et dialogisk perspektiv*. Oslo: Cappelen Akademiske forlag.
- Everhart, R. B. (1987). Junior High school play (s.167-192). In Block & King (Eds.), *School Play*. New York: Garland Publishing.
- Gustavsson, Bernt (2004). Hans-Georg Gadamer: Att som i leken förstå (s. 497- 510). I Steinsholt, K. & Løvlie, L. (Red.) *Pedagogikkens mange ansikter. Pedagogisk idéhistorie fra antikken til det postmoderne*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Hargreaves, A. & Fullan, M. (2014). *Arbeidskultur for bedre læring i skolen*. Oslo: Kommuneforlaget. Kap. 5
- Hjardemaal, F.R. (2014). Pedagogikk som vitenskap og forskningsdisiplin. I J. H. Stray & L. Wittek (Red), *Pedagogikk – En grunnbok*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.
- Imsen, G. (2016). Lærereens verden. Oslo: Universitetsforlaget. Kap. 4 og 15
- Kooij, K. van der Skinstad (2014). Flerkulturell pedagogikk. I J.H. Stray & L.Wittek (Red), *Pedagogikk – En grunnbok*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.
- Kvam, V. (2014). På vei mot fellesskolen. I J. H. Stray & L.Wittek (Red), *Pedagogikk – En grunnbok*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.
- Kvernbekk, T. (2013). Vil dette virke hos oss? Om veien fra forskningsbasert kunnskap til konkret praksis. I R.J. Krumsvik & R. Säljö (Red.), *Praktisk-pedagogisk utdanning*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Kvernbekk, T (2016). Mål-middel-tenkning. I O.A., Kvamme, T. Kvernbekk & T. Strand (Red.), *Pedagogiske fenomener* (s. 155-164). Oslo: Cappelen Damm.

- Løvlie, L. (2014). John Dewey. Danning til demokrati (s. 252-263). I I. Straume (Red.), *Danningens filosofihistorie*. Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Nordin-Hultmann, E. (2004): *Pedagogiske miljøer og barns subjektskaping*. Oslo: Pedagogisk Forum. Innledning og del I. (35 sider)
- Nielsen, H. B.(red) (2014): *Forskjeller i klassen*. Oslo: Universitetsforlaget. Kap. 1.
- Morken, I. (2016). Inkludering. I O.A., Kvamme, T. Kvernbekk & T. Strand (Red.), *Pedagogiske fenomener*. Oslo: Cappelen Damm.
- Smith, K. (2009). Samspillet mellom vurdering og motivasjon (s. 23-38). I S. Dobson, A. Eggen & K. Smith (Red.), *Vurdering, prinsipper og praksis. Nye perspektiver på elev- og læringsvurdering*. Gyldendal akademisk.
- Strand, T. (2001). Hva er pedagogikk? I T. Kvernbekk (Red.), *Pedagogikk og Lærerprofesjonalitet*. Gyldendal akademisk.
- Straume, I. (2016). Danning. I O.A. Kvamme, T. Kvernbekk & T. Strand (Red.), *Pedagogiske fenomener*. Oslo: Cappelen Damm.
- Telhaug, A. O. (2007). Kunnskapsløftet i et utdanningshistorisk perspektiv (s. 47-65). I H. Hølleland (Red.). *På vei mot Kunnskapsløftet. Begrunnelser, løsninger og utfordringer*. Cappelen Akademisk Forlag: Oslo.
- Vasbø, K. (2016). Kunnskapssamfunnets pedagogiske ungdomsprosjekt. I O.A. Kvamme, T. Kvernbekk & T. Strand (Red.). *Pedagogiske fenomener*. Oslo: Cappelen Damm.

Tilgjengelig på nett

- Ball, S. J. (1995). Intellectuals or Technicians? The Urgent Role of Theory in Educational Studies. *British Journal of Educational Studies* Vol. 43, No. 3, pp. 255-271. https://www.jstor.org/stable/3121983?seq=3#page_scan_tab_contents
- Biesta, G. (2014). Learning in Public Places: Civic Learning for the Twenty-First Century (1-11). I G. Biesta, M. De Bie, D. Wildemeersch (Eds.), *Civic Learning, Democratic Citizenship and the Public Sphere*. Dordrecht: Springer. http://link.springer.com/chapter/10.1007/978-94-007-7259-5_1
- Biesta, G. (2015). What is Education For? On Good Education, Teacher Judgement, and Educational Professionalism. *European Journal of Education*, 50 (1), 75-87. <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/ejed.12109/epdf>
- Haug, P. (2016). Ein likeverdig skule i framtida? Om dei som strevar i skulen. *Nordisk tidsskrift for pedagogikk og kritikk* 2 (3) 64-77. <https://pedagogikkogkritikk.no/index.php/ntpk/article/view/273/1349>
- Johansen, L. M. & Aarseth, H. (2012). Lads i senmoderne felle? Skolemotstand i individualiseringens tid? *Tidsskrift for ungdomsforskning* 12, 3-23. <https://journals.hioa.no/index.php/ungdomsforskning/article/view/1027/894>
- Ilmi Willbergh (2016). Bringing teaching back in: The Norwegian NOU The school of the future in light of the Allgemeine Didaktik theory of Wolfgang Klafki. *Nordic Journal of Pedagogy & Critique*, Vol. 2, 2016, pp. 111-124. <http://dx.doi.org/10.17585/ntpk.v2.268>
- Kjærnsli, M. & Olsen, R.V. (2013). PISA 2012 – sentrale funn. I Fortsatt en vei å gå. Norske elevers kompetanse i matematikk, naturfag og lesing i PISA 2012. Oslo: Universitetsforlaget. Kap. 1 <http://www.uv.uio.no/ils/forskning/prosjekt-sider/pisa/publikasjoner/publikasjoner/fortsatt-en-vei-a-ga.pdf>
- Løvlie, L. (2013) Verktoyskolen. *Norsk pedagogisk tidsskrift* 3, 185-198. <https://www.idunn.no/npt/2013/03/verktoyskolen>
- Noddings, N. (1999): Care, justice and equity. I M.S. Katz, N. Noddings & K.A. Strike (Red.): *The search for common ground in education*. New York: Teachers College Press. https://books.google.no/books?hl=no&lr=&id=FAjeifLovX8C&oi=fnd&pg=PA7&dq=noddings,+care,+justice+and+equity&ots=9-f_8m9UFo&sig=C1-Q25MYhE3NJXBUIsl6xTHJ-W4&redir_esc=y#v=onepage&q=noddings%2C%20care%2C%20justice%20and%20equity&f=false
- Hargreaves, A. (1996): *Lærerearbeid og skolekultur*. Otta: Gyldendal Akademisk. Kap. 8-10 <http://www.nb.no/nbsok/nb/0cebf411ad1f1ce2df59c54e2b36c4ff?index=6#0>
- Sjøberg, S. (2014). PISA-SYNDROMET. Hvordan norsk skolepolitikk blir styrt av Oecd. *Nytt norsk tidsskrift*. 1, 30-43. https://www.uis.no/getfile.php/HF/PISA-Syndromet_Sj%C3%B8berg_Nytt_Norsk_Tidsskrift_1-2014.pdf
- Wyn, J. & Withe, R. (1997): *Rethinking Youth* (s. 1-25) London: Sage. Kap. 1. <http://site.ebrary.com/lib/ntnu/reader.action?docID=10715712&ppg=17> eller <http://sk.sagepub.com/books/download/rethinking-youth/n2.pdf>

Kompendium

- Andenæs, Kristian og Møller, Jorunn (red.). (2016). Retten i skolen – mellom pedagogikk, juss og politikk. Oslo: Universitetsforlaget AB. Kap. 9, 10
- Dale, E.L (2010). *Kunnskapsløftet. På vei mot felles kvalitetsløft?* Oslo: Universitetsforlaget. Kap 1 (36s).
- Dysthe (2009). Læringssyn og vurderingspraksis. I Frost, J. (Red.), *Evaluering i et dialogisk perspektiv*. Oslo: Cappelen Akademiske forlag.
- Everhart, R. B. (1987). Junior High school play (s.167-192). In Block & King (Eds.), *School Play*. New York: Garland Publishing.
- Gustavsson, Bernt (2004). Hans-Georg Gadamer: Att som i leken förstå (s. 497- 510). I Steinsholt, K. & Løvlie, L. (Red.) *Pedagogikkens mange ansikter. Pedagogisk idéhistorie fra antikken til det postmoderne*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Hargreaves, A. & Fullan, M. (2014). *Arbeidskultur for bedre læring i skolen*. Oslo: Kommuneforlaget. Kap. 5
- Hjardemaal, F.R. (2014). Pedagogikk som vitenskap og forskningsdisiplin. I J. H. Stray & L. Wittek (Red), *Pedagogikk – En grunnbok*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.
- Imsen, G. (2016). Læreren verden. Oslo: Universitetsforlaget. Kap. 4 og 15
- Kooij, K. van der Skinstad (2014). Flerkulturell pedagogikk. I J.H. Stray & L.Wittek (Red), *Pedagogikk – En grunnbok*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.
- Kvam, V. (2014). På vei mot fellesskolen. I J. H. Stray & L.Wittek (Red), *Pedagogikk – En grunnbok*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.
- Kvernbekk, T. (2013). Vil dette virke hos oss? Om veien fra forskningsbasert kunnskap til konkret praksis. I R.J. Krumsvik & R. Säljö (Red.), *Praktisk-pedagogisk utdanning*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Kvernbekk, T (2016). Mål-middel-tenkning. I O.A., Kvamme, T. Kvernbekk & T. Strand (Red.), *Pedagogiske fenomener* (s. 155-164). Oslo: Cappelen Damm.

- Løvlie, L. (2014). John Dewey. Danning til demokrati (s. 252-263). I I. Straume (Red.), *Danningens filosofihistorie*. Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Nordin-Hultmann, E. (2004): *Pedagogiske miljøer og barns subjektskaping*. Oslo: Pedagogisk Forum. Innledning og del I. (35 sider)
- Nielsen, H. B.(red) (2014): *Forskjeller i klassen*. Oslo: Universitetsforlaget. Kap. 1.
- Morken, I. (2016). Inkludering. I O.A., Kvamme, T. Kvernbekk & T. Strand (Red.), *Pedagogiske fenomener*. Oslo: Cappelen Damm.
- Smith, K. (2009). Samspillet mellom vurdering og motivasjon (s. 23-38). I S. Dobson, A. Eggen & K. Smith (Red), *Vurdering, prinsipper og praksis. Nye perspektiver på elev- og læringsvurdering*. Gyldendal akademisk.
- Strand, T. (2001). Hva er pedagogikk? I T. Kvernbekk (Red.), *Pedagogikk og Lærerprofesjonalitet*. Gyldendal akademisk.
- Straume, I. (2016). Danning. I O.A. Kvamme, T. Kvernbekk & T. Strand (Red.), *Pedagogiske fenomener*. Oslo: Cappelen Damm.
- Telhaug, A. O. (2007). Kunnskapsløftet i et utdanningshistorisk perspektiv (s. 47-65). I H. Hølleland (Red.). *På vei mot Kunnskapsløftet. Begrunnelser, løsninger og utfordringer*. Cappelen Akademisk Forlag: Oslo.
- Vasbø, K. (2016). Kunnskapssamfunnets pedagogiske ungdomsprosjekt. I O.A. Kvamme, T. Kvernbekk & T. Strand (Red.). *Pedagogiske fenomener*. Oslo: Cappelen Damm.

Tilgjengelig på nett

- Ball, S.J. (1995). Intellectuals or Technicians? The Urgent Role of Theory in Educational Studies. *British Journal of Educational Studies* Vol. 43, No. 3, pp. 255-271. https://www.jstor.org/stable/3121983?seq=3#page_scan_tab_contents
- Biesta, G. (2014). Learning in Public Places: Civic Learning for the Twenty-First Century (1-11). I G. Biesta, M. De Bie, D. Wildemeersch (Eds.), *Civic Learning, Democratic Citizenship and the Public Sphere*. Dordrecht: Springer. http://link.springer.com/chapter/10.1007/978-94-007-7259-5_1
- Biesta, G. (2015). What is Education For? On Good Education, Teacher Judgement, and Educational Professionalism. *European Journal of Education*, 50 (1), 75-87. <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/ejed.12109/epdf>
- Haug, P. (2016). Ein likeverdig skule i framtida? Om dei som strevar i skulen. *Nordisk tidsskrift for pedagogikk og kritikk* 2 (3) 64-77. <https://pedagogikkogkritikk.no/index.php/ntpk/article/view/273/1349>
- Johansen, L. M. & Aarseth, H. (2012). Lads i senmoderne felle? Skolemotstand i individualiseringens tid? *Tidsskrift for ungdomsforskning* 12, 3-23. <https://journals.hioa.no/index.php/ungdomsforskning/article/view/1027/894>
- Ilmi Willbergh (2016). Bringing teaching back in: The Norwegian NOU The school of the future in light of the Allgemeine Didaktik theory of Wolfgang Klafki. *Nordic Journal of Pedagogy & Critique*, Vol. 2, 2016, pp. 111-124. <http://dx.doi.org/10.17585/ntpk.v2.268>
- Kjærnsli, M. & Olsen, R.V. (2013). PISA 2012 – sentrale funn. I Fortsatt en vei å gå. Norske elevers kompetanse i matematikk, naturfag og lesing i PISA 2012. Oslo: Universitetsforlaget. Kap. 1 <http://www.uv.uio.no/ils/forskning/prosjekt-sider/pisa/publikasjoner/publikasjoner/fortsatt-en-vei-a-ga.pdf>
- Løvlie, L. (2013) Verktøyskolen. *Norsk pedagogisk tidsskrift* 3, 185-198. <https://www.idunn.no/npt/2013/03/verktøyskolen>
- Noddings, N. (1999): Care, justice and equity. I M.S. Katz, N. Noddings & K.A. Strike (Red.): *The search for common ground in education*. New York: Teachers College Press. https://books.google.no/books?hl=no&lr=&id=FAjeifLovX8C&oi=fnd&pg=PA7&dq=noddings,+care,+justice+and+equity+ots=9-f_8m9UFo&sig=Ci-Q25MYhE3NJBUIsl6xTHJ-W4&redir_esc=y#v=onepage&q=noddings%2C%20care%2C%20justice%20and%20equity&f=false
- Hargreaves, A. (1996): *Lærerearbeid og skolekultur*. Otta: Gyldendal Akademisk. Kap. 8-10 <http://www.nb.no/nbsok/nb/0ceb411ad1f1ce2df59c54e2b36c4ff?index=6#0>
- Sjøberg, S. (2014). PISA-SYNDROMET. Hvordan norsk skolepolitikk blir styrt av Oecd. *Nytt norsk tidsskrift*. 1, 30-43. https://www.uis.no/getfile.php/HF/PISA-Syndromet_Sj%C3%B8berg_Nytt_Norsk_Tidsskrift_1-2014.pdf
- Wyn, J. & Withe, R. (1997): *Rethinking Youth* (s. 1-25) London: Sage. Kap. 1. <http://site.ebrary.com/lib/ntnu/reader.action?docID=10715712&ppg=17> eller <http://sk.sagepub.com/books/download/rethinking-youth/n2.pdf>

Litteratur til FoU-arbeid

Pensum vil bestå av litteratur om metode, samarbeid og gruppeprosesser.
Informasjon om denne delen av pensum vil bli lagt ut på BB i januar, før oppstart av gruppeprosjektarbeidet

Aktuelle styringsdokumenter

- Læreplanverket for kunnskapsløftet, læreplaner for fag, Prinsipp for opplæringa og Generell del av læreplanen <http://www.udir.no/Lareplaner/Kunnskapsloftet/>
- Opplæringsloven med forskrift http://lovdata.no/cgi-wift/wiftldes?doc=/app/gratis/www/docroot/all/nl-19980717-061.html&emne=OPPLÆRINGSLOV*&
- Meld. St. 22 (2010 – 2011) Motivasjon – Mestring – Muligheter. Ungdomstrinnet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld-st-22-2010--2011/id641251/sec1>
- NOU 2011:20 Ungdom, makt og medvirkning. <https://www.regjeringen.no/contentassets/e68e3849077544e0a23f060916e2e3f2/no/pdfs/nou201120110020000ddd.pdf>
- NOU 2015:8 Fremtidens skole <http://nettsteder.regjeringen.no/fremtidensskole/files/2015/06/NOU201520150008000DDDPDFS.pdf>
- Meld. St. 28 (2015–2016) Fag – Fordypning – Forståelse — En fornyelse av Kunnskapsløftet <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-28-20152016/id2483955/>

Relevante lenker:

Ekspertgruppa om lærerrollen

<https://www.regjeringen.no/contentassets/17f6ce332c47437c8935d7ccc0a72769/rapport-om-laererrollen.pdf>
Lærerprofesjonen etiske plattform
https://www.utdanningsforbundet.no/upload/L%C3%A6rerprof_etiske_plattform_plakat%20A3%20bm_ny%2031.10.12.pdf

PPU4702 – Pedagogikk – del II

Bøker

Dale, E. L. (red.) (2001): Om utdanning. Klassiske tekster. Oslo: Gyldendal akademisk. Side 113 – 256 (120 sider)
Engh, R. (2011): Vurdering for læring i skolen. Kristiansand: Høyskoleforlaget. Kp. 1 – 10 + kp. 16 (109 sider)
Engelsen, B. U. (2007/): Kan læring planlegges? Oslo: Gyldendal Akademisk. Kp. 7 + 10. (39 sider)
Hargreaves, A. & Fullan (2014): Arbeidskultur for bedre læring i skolen. Hva er nødvendig lærerkapital? Kommuneforlaget. Kp. 3, 4, 5 og 6
Haugen, C. & Hestbek, T.(red) (2014): Pedagogikk, politikk og etikk. Oslo: Universitetsforlaget. Side 20 - 248 (228 sider)

Kompendium

Chiriac & Hempel, A. (2005): Handbok for grupparbete – att skapa fungerande grupparbeten i undervisning. Kap 4: Gruppkontrakt og gruppklimat. (16 sider)
Biesta, G.J.J. (2009): Beyond learning. Democratic education for a human Future. London: Paradigm Publisher. (18 sider)
Dysthe (2009): Læringsyn og vurderingspraksis i: Frost, J.(2009): Evaluering i et dialogisk perspektiv. Oslo: Cappelen akademiske forlag.(19 sider) Noddings, N. (1999): Care, justice and equity. I Katz, M.S., Noddings, N. & Strike, K.A.: The search for common ground in education. New York: Teachers College Press. (14 sider)
Olesen, S. G. (2012): Pierre Bourdieu. I: Olesen, S. G. & Pedersen, P. M. (red.): Pedagogikk i sosiologisk perspektiv. Århus: Via System (22 sider)
Riksaasen, R.(2010): Basil Bernsteins kodeteori – et analyseverktøy for pedagogisk virksomhet. I Riksaasen (red): Læreren i skolen og samfunnet. Trondheim: Tapir Akademiske forlag. (25 sider)
Skjervheim, H. (1992): Eit grunnproblem i pedagogisk filosofi. I: Dale. E.L: Pedagogisk filosofi. Oslo: Gyldendal Norsk forlag. (14 sider)

Aktuelle styringsdokumenter

Læreplanverket for kunnskapsløftet, læreplaner for fag, Prinsipp for opplæringa og Generell del av læreplanen
<http://www.udir.no/Lareplaner/Kunnskapsloftet/>
Opplæringsloven med forskrift http://lovdata.no/cgi-wift/wiftldles?doc=/app/gratis/www/docroot/all/nl-19980717-061.html&emne=OPPLÆRINGSLOV*&

Tilleggs litteratur/anbefalt litteratur for alle

Apple (1993), The politics of official knowledge: Does a national curriculum make sense? Discourse 14 (1), 1-16 (16 sider)
Befring, Edvard : "Kap. 16. Problematterd. Sosiale og emosjonelle vansker" i Befring, Edvard og Tangen, Reidun (red.): Spesialpedagogikk, 2009. Cappelen Akademisk. ss. 372-391 (19 sider).
Bergem, Trygve : "Kap. 5. Møtet med elevene – et etisk perspektiv" i Læreren i etikkens motlys, 2011. Gyldendal akademisk. ss. 84-107 (24 sider).
Bjørndal, C. R. (2008): Det vurderende øyet. Observasjon, vurdering og utvikling i undervisning og vurdering. Oslo: Gyldendal. Kap: 1: Det vurderende øyet på pedagogisk virksomhet (16 sider)
Broady, D. & Palme, M. (1989): Pierre Bourdieus utdannings sosiologi. I: Thuen, H. & Vaage, S. (red.), Oppdragelse til det moderne: Emile Durkheim, George Herbert Mead, John Dewey, Pierre Bourdieu. Oslo: Universitetsforlaget. (16 sider)
Dale, E. L. (2008): Fellesskolen. Reproduksjon av sosial ulikhet. Oslo: Cappelen akademisk.
Dewey, J. (2000a). Demokrati i utdanning. In S. Vaage (Ed.), Utdanning til demokrati Barnet, skolen og den nye pedagogikk John Dewey i utvalg (pp. 177). Oslo: Abstrakt forlag.
Engelsen, B., & Kårseth, B. (2007). Læreplan for Kunnskapsløftet – et endret kunnskapssyn. Norsk pedagogisk tidsskrift, 91(5), 404-415. (11 sider) Freire, P. (1970): De undertrykte pedagogikk. Oslo: Gyldendal Akademiska
Greeno, Collins, Resnick (1996) Cognition and learning, Handbook of educational psychology, (s. 15-45)
Gullestad, M. (1999): "Det norske" sett med nye øyne (s. 87-113). I: Moen, A. & Slaattelid, R. (red.). Det sivile samfunn: Oppseding, verdier og offentlig mening. Oslo: Aschehoug. (26 sider)
Gustavsson, Bernt (2004): Aristoteles: Förundrans och klokhets tänkare. I: Steinholt, K. & Løvlie, L. (red.) Pedagogikkens mange ansikter. Pedagogisk idéhistorie fra antikken til det postmoderne. Oslo: Universitetsforlaget
Hasan (2002): Ways of meaning, ways of learning: Code as an explanatory concept, British Journal of Sociology of Education, 23 (4) 537-548 (11 sider)
Haugen, C. & Hestbek, T (2012). Klasselederen som politisk aktør. Kap 14 i Kap 1 (16 s Klasseledelse i Engvik, Hestbek, Løkensgard Hoel og Postholm (red.) Klasseledelse – for elevens læring (14 sider)
Heggen, K. (2006): Risiko og forhandlinger. Ungdomssosiologiske emner. Oslo: Abstrakt forlag. Kap. 1: Å begripe ungdom og kap. 8: Forhandlinger om identitet og framtid
Hellesnes, J. (1992): Ein utdana mann og eit dana menneske. Framlegg til eit utvida daningsomgrep. I: Dale. E.L: Pedagogisk filosofi. Oslo: Gyldendal Norsk forlag (26 sider)
Hiim, H. (2013): Praksis basert yrkesutdanning: Hvordan utviklør relevant yrkesutdanning for elver og arbeidsliv? Oslo: Gyldendal. Kp. 14, (30 sider)
Hovdenak, S.S.(2011). Kap. 5 Ulike kunnskapsformer i skolen. I Hovdenak (red.) Utdannings sosiologi. (16 sider)

- Hylland Eriksen, T. (red)(2001): Flerkulturell forståelse. Oslo: Universitetsforlaget (2.utg)
Kp 4. s 57 – 72. (15 sider)
- Johnson, D. W., Johnson, R. T., Haugaløkken, O. K. & Aakervik, Aa. O. (2006): Samarbeid i skolen. Namsos: Pedagogisk Psykologisk Forlag. Kap: 2,3,6,7 (64 sider)
- Kant, Immanuel: "An Answer to the Question: What is Enlightenment?" (1784) in Pauline Kleingeld (red): Immanuel Kant. Toward Perpetual Peace and Other Writings on Politics, Peace, and History. New Haven and London: Yale University Press, 2006.
- Lave, Jean og Wenger, Etienne (1991): Situeret læring og andre tekster. Hans Reitzels Forlag
- Lund, A.B. & Moen, B.H. (2010): Taterne i Norge – fra utstøting til inkludering? I: A.B. Lund, B. Bolme Moen (red.): Nasjonale minoriteter i det flerkulturelle Norge. Trondheim: Tapir Akademiske Forlag. (18 sider)
- Nielsen, H. B. (2000): Inn i klasserommet. I: Imsen, G. (red.): Kjønn og likestilling i skolen. Oslo: Gyldendal Akademisk Forlag. (15 sider)
- Noddings, N. (1999): Care, justice and equity. I: Katz, M.S., Noddings, N. & Strike, K.A.: The search for common ground in education. New York: Teachers College Press. (14 sider)
- Ogden, T. (2004): Kvalitetsskolen. Gjøvik: Gyldendal akademisk.
- Postholm, M.B. & Jacobsen, D.I. (2011): Læreren med forskerblikk. Innføring i vitenskapelig metode for lærerstudente. Kristiansand: Høyskoleforlaget
- Roald, K (2008) Organisasjonslæring i skolar: teoretiske og praktiske perspektivhttp://brage.bibsys.no/hsf/bitstream/URN:NBN:nobibsys_brage_5534/1/HSF_Rapport_2008_02.pdf s 14-36 (22 sider)
- Røkenes, O.H & Hanssen, P.H (2012) Bære eller bryte: kommunikasjon og relasjon i arbeid med mennesker, kap 6-7, s.177-221 (44 sider)
- Smith, Kari: "Kap. 1. Samspillet mellom vurdering og motivasjon" i Dobsen, Eggen, og Smith, (red.): Vurdering, prinsipper og praksis. Nye perspektiver på elev- og læringsvurdering, 2009. Gyldendal Akademisk. ss. 23-38 (15 sider).
- Solhaug, T. & Fosse, B. O. (2008): Tilpasset opplæring og likeverdige utdanningsmuligheter i en ny åpen ungdomsskole – en case studie. Norsk Pedagogisk Tidsskrift 2/2008. (12 sider)
- Steinholt, K. (2011): Oppdragelse, pedagogikk og opplysning I: Steinholt, K. og Dobson, S. (red.): Dannelse. Introduksjon til et ullent pedagogisk landskap. Trondheim: Tapir akademisk forlag
- Telhaug, A (2005): Kunnskapsløftet, ny eller gammel skole (30 sider)
- Meld. St. 22 (2010 – 2011) Motivasjon – Mestring – Muligheter. Ungdomstrinnet.
<http://www.regjeringen.no/nb/dep/kd/dok/regpubl/stmeld/2010-2011/meld-st-22-2010--2011.html?id=641251>
- NOU (2011:20) Ungdom, makt og medvirkning.
<http://www.regjeringen.no/nb/dep/bld/dok/nouer/2011/nou-01120.html?showdetailedtableofcontents=true&id=666389>

PPU4621 / 4721 – Fagdidaktikk 2 - Biologi

Bøker

- van Marion, P. og Strømme, A. 2015. Biologididaktikk. 2. utg. Oslo: Cappelen Damm akademisk (**obligatorisk**)
- Mork, S. M. og Erlien, W. (2017). Språk, tekst og kommunikasjon i naturfag. 2.utg. Oslo: Universitetsforlaget (**obligatorisk**)
- Sjøberg, S. 2009. Naturfag som allmenndannelse. 3. utg. Oslo: Gyldendal akademisk (sterkt anbefalt)

I tillegg vil det bli utdelt og referert til litteratur på forelesningene som også er pensum.

PPU4623 / 4723 – Fagdidaktikk 2 - Fysikk

Bøker

- Angell, Bungum, Henriksen, Kolstø, Persson, Renstrøm. Fysikdidaktikk. Høgskoleforlaget
- Eduardo F Mortimer, Philip H. Scott. Meaning Making in Secondary Science Classrooms. Open University Press, Maidenhead Philadelphia

Artikler (Legges ut på BB):

- Udir: "Kompetanse for tilpasset opplæring, artikkelsamling", kapittel 3. Ian Abrahams and Robin Millar: "Does Practical Work Really Work?" International Journal of Science Education. Vol 30, No 14, 17 Nov 2008, pp. 1945 – 1969.

I tillegg kommer to artikler til som oppgis på første forelesning.

PPU4625 / 4725 – Fagdidaktikk 2 - Informatikk

Ikke innmeldt.

PPU4627 / 4727 – Fagdidaktikk 2 - Kjemi

Artikler og bøker:

Presisering: Etter hver boktittel står angitt de sidetall som er vektlagt til eksamen.

- Carl Angell, Berit Bungum, Ellen K. Henriksen, Stein Dankert Kolstø, Jonas Persson og Reidun Renstrøm, *Fysikkdidaktikk* (Kristiansand: Høyskoleforlaget, 2011), s. 403–413.
- Margrete Marine Baardsgaard, *Innhold i kjemifaget. Hovedområdenes omfang i læreplan, lærebøker og på skriftlig eksamen i kjemi 2* (Masteroppgave, NTNU, 2014), s. 86–111.
- Melanie M. Cooper, «Why ask why?», *Journal of Chemical Education* 92, 1273–1279.
- E.K. Grove, A.K. Nielsen og K.M. Pedersen (red.), *Gamle lærde i nyt Lys. Case studies om naturvidenskapelige kontroverser* (IEVH, Aarhus Universitet, 1996), kap. 6: «Benzens struktur: En hård nød at knække», s. 131–152.
- Anne Holt og Per Ivar Kvammen, «Vurdering for læring i naturfag» i Stephen Dobson og Roar Engh (red.), *Vurdering for læring i fag* (Kristiansand: Høyskoleforlaget, 2010), s. 151–165.
- Per Morten Kind, «Praktisk arbeid og naturvitenskapelig allmenndannelse» i Doris Jorde og Berit Bungum (red.), *Naturfagdidaktikk: Perspektiver, forskning, utvikling* (Oslo: Gyldendal akademisk, 2003), s. 226–244.
- Stein Dankert Kolstø, Birgitte Bjønness, Bente Klevenberg og Idar Mestad, «Vurdering ved bruk av utforskende arbeidsmåter» i Erik Knain og Stein Dankert Kolstø (red.), *Elever som forskere i naturfag* (Oslo: Universitetsforlaget, 2011), s. 209–254.
- Annette Lykknes og Anne Charlotte Torvatn, «Astronaut, blandinger og skruketteroll» i Jon Smidt (red.), *Skrijving i alle fag – innsyn og utspill* (Trondheim: Tapir akademisk forlag, 2010), s. 163–181.
- Sonja M. Mork og Wenche Erlien, *Språk og digitale verktøy i naturfag* (Oslo: Universitetsforlaget, 2010 [hele boka, 212 sider] Vektlagt: s. 15-47, 113-120, 124-137.
- Naturfag* nr. 3/2008 (Temanummer om Argumentasjon), s. 17–34, 44–47.
- Lyman C. Newell, «Faraday's discovery of benzene», *Journal of Chemical Education* November 1926, s. 1248–1252.
- Henry Nielsen og Keld Nielsen, «Perspektivet må udvides: Hvis de skal være almenndannende, må naturfagene inndrage vitenskabs- og teknologihistorie!» i Ellen K. Henriksen og Marianne Ødegaard (red.), *Naturfagenes didaktikk – en disiplin i forandring? Det 7. nordiske forskersymposiet om undervisning i naturfag i skolen* (Kristiansand: Høyskoleforlaget, Forskningsserien nr. 42, Høgskolen i Agder, 2004), s. 149–171.
- Vivi Ringnes og Merete Hannisdal, *Kjemi fagdidaktikk. Kjemi i skolen* (Kristiansand: Høyskoleforlaget, 2014) [hele boka, 206 sider]. Vektlagt: s. 23–75, 110–125, 177–198.
- Svein Sjøberg, *Naturfag som allmenndannelse – en kritisk fagdidaktikk* (Oslo: Gyldendal norsk forlag, 2009), s. 181–243, 328–360, 393–426. Vektlagt: s. 181–205, 328–343, 393–403.
- Jon Smidt, «Ti teser om skrijving i alle fag» i Jon Smidt, Randi Solheim og Arne Johannes Aasen (red.), *På sporet av god skriveopplæring – ei bok for lærere i alle fag* (Trondheim: Tapir akademisk forlag, 2011), s. 9–41.
- Vurdering på ungdomstrinnet og i videregående opplæring. Nå gjelder det* (UDIR, 2010) [16 sider]

Fra internett

Fra Skolelaboratoriet i Oslo om bruk av kjemikalier i naturfag og kjemi (under ungdomstrinnet):

- «Avfallshåndtering»
- «Oppbevaring og håndtering»
- «Regler og ansvar på naturfagrommet»
- «Risikovurdering»

<http://www.mn.uio.no/kjemi/forskning/grupper/skole/ressurser/hms/kjemikalier-grunnskole/>

Læreplan i kjemi (UDIR), tilgjengelig på: <http://www.udir.no/kl06/KJE1-01/>

Læreplan i naturfag (UDIR), tilgjengelig på: <http://www.udir.no/kl06/NAT1-03/>

Kjennetegn på måloppnåelse:

http://www.udir.no/Upload/Vurdering/Kjennetegn/bokm%C3%A5I_Naturfag_kjennetegn.pdf

Filmer

Film om rapportskrijving i naturfag, tilgjengelig på: http://www.youtube.com/watch?v=FJB5K6_7AmM

Film om videorespons (Jing), tilgjengelig på: <http://www.skrivesenteret.no/ressurser/videorespons/>

PPU4629 / 4729 – Fagdidaktikk 2 - Matematikk

Enkelte lenker virker kun dersom du sitter på NTNUs nett eller kobler til med [VPN](#) eller via [NTNUs programfarm](#).

- Amdal, A. K., Bjørnstad, A., & Sanne, A. (2011). Elevgenererte eksempler. *Tangenten - Tidsskrift for matematikkundervisning*, 22(4), 18–22. Hentet fra http://www.caspar.no/artikkel_pdf/t-2011-4-6.pdf
- Boaler, J. (2008). Promoting «relational equity» and high mathematics achievement through an innovative mixed-ability approach. *British Educational Research Journal*, 34(2), 167–194. <http://doi.org/10.1080/01411920701532145>
- Boaler, J., & Humphreys, C. (2005). *Connecting Mathematical Ideas: Middle School Video Cases to Support Teaching and Learning*. Pearson Education Canada. **Må kjøpes/lånes.**
- Chapin, S. H., O'Connor, C., & Anderson, N. C. (2009). *Classroom Discussions: Using Math Talk to Help Students Learn, Grades K-6*. Math Solutions. Side 3–22, 44, 143–171. [Lenke til PDF](#)
- Fjørtoft, H. (2016). Vurdering i matematikk: samtalens betydning i klasserommet. I H. Fjørtoft & L. V. Sandvik (Red.), *Vurderingskompetanse i skolen: Praksis, læring og utvikling* (s. 173–189). Oslo: Universitetsforlaget. **Lenke til PDF kommer senere.**
- Gravemeijer, K., & Galen, F. van. (2003). Facts and algorithms as products of students' own mathematical activity. I J. Kilpatrick, W. G. Martin, & D. Schifter (Red.), *A Research Companion to Principles and Standards for School Mathematics*. Reston, VA: National Council of Teachers of Mathematics. [Lenke til PDF](#)
- Grouws, D. A., & Lembke, L. O. (1996). Influential factors in student motivation to learn mathematics: The teacher and classroom culture. I M. Carr (Red.), *Motivation in mathematics* (s. 39–62). Cresskill, USA: Hampton Press, Inc. [Lenke til PDF](#)
- Kilpatrick, J., Swafford, J., & Findell, B. (2001). *Adding it up: Helping children learn mathematics*. Washington, DC: National Academy Press. Kapittel 4. [Lenke til PDF](#)
- Lockhart, P. (2009). *A Mathematician's Lament: How School Cheats Us Out of Our Most Fascinating and Imaginative Art Form*. New York: Bellevue Literary Press. **Må kjøpes/lånes.**
- Radford, L., & Guérette, G. (2000). Second Degree Equations in the Classroom: A Babylonian Approach. I V. J. Katz (Red.), *Using History to Teach Mathematics: An International Perspective* (s. 69–75). Washington, D.C.: The Mathematical Association of America. [Lenke til PDF](#)
- Smith, K. (2009). Grisen blir ikke feitere jo mer vi veier den. *Tangenten - Tidsskrift for matematikkundervisning*, 20(1), 38–42. Hentet fra http://www.caspar.no/artikkel_pdf/38c_t2009-1.pdf
- Stein, M. K., Engle, R. A., Smith, M. S., & Hughes, E. K. (2008). Orchestrating Productive Mathematical Discussions: Five Practices for Helping Teachers Move Beyond Show and Tell. *Mathematical Thinking and Learning*, 10(4), 313–340. <http://doi.org/10.1080/10986060802229675>
- Stigler, J. W., & Hiebert, J. (2009). *The Teaching Gap: Best Ideas from the World's Teachers for Improving Education in the Classroom*. Free Press. **Må kjøpes/lånes.**
- Tall, D., & Vinner, S. (1981). Concept image and concept definition in mathematics with particular reference to limits and continuity. *Educational Studies in Mathematics*, 12(2), 151–169. <http://doi.org/10.1007/bf00305619>
- Thorvaldsen, S. (2002). *Matematisk kulturhistorie: Artikkelsamling* (Bd. 4/2002). Tromsø: Høgskolen i Tromsø Eureka forlag. Hentet fra <http://munin.uit.no/bitstream/handle/10037/3247/book.pdf>
- William, D. (2007). Five «Key Strategies» for Effective Formative Assessment. Reston, VA: National Council of Teachers of Mathematics. [Lenke til PDF](#)
- Wæge, K. (2013). Lærerens og klasseromskulturens betydning for elevens motivasjon i matematikk. I T. L. Hoel, M. B. Postholm, G. Engvik, & T. A. Hestbek (Red.), *Klasseledelse – for elevenes læring* (s. 173–186). Trondheim: Akademika forlag. [Lenke til PDF](#)

Tilleggs litteratur

- Blomhøj, M. (1994). Ett osynligt kontrakt mellan elever och lärare. *Nämnamnaren*, 21(4), 36–43. Hentet fra http://ncm.gu.se/pdf/namnaren/3645_94_4.pdf
- Fan, L., & Bokhove, C. (2014). Rethinking the role of algorithms in school mathematics: a conceptual model with focus on cognitive development. *ZDM*, 46(3), 481–492. <http://doi.org/10.1007/s11858-014-0590-2>
- Feng, W. Y. (2005). Conceptions of enrichment. Hentet fra fra http://nrch.maths.org/content/id/2719/Concepts_of_Enrichment.doc
- Wæge, K. (2006). Tør jeg slippe kontrollen? *Tangenten - Tidsskrift for matematikkundervisning*, 17(2), 34–40. Hentet fra http://www.caspar.no/artikkel_pdf/34c_t2006-2.pdf
- Wæge, K. (2015). Samtaletrekk – redskap i matematiske diskusjoner. *Tangenten - Tidsskrift for matematikkundervisning*, 26(2), 22–27. Hentet fra <http://www.matematikkcenteret.no/multimedia/3033/Wage-Samtaletrekk-Tangenten-2-2015-Wage.pdf>

PPU4641 / 4741 – Fagdidaktikk 2 - Geografi

Bøker (Felles for samfunnsfag)

Koritzinsky, Theo (2014). *Samfunnskunnskap – fagdidaktisk innføring*. Oslo: Universitetsforlaget.

Bøker (geografi)

Mikkelsen, R. og P.J. Sætre (red) (2015). *Geografididaktikk for klasserommet - en innføringsbok for studenter og lærere*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.

Artikler og utdrag av bøker – obligatoriske - Legges ut som PDF på Blackboard

Andersland, S. (2010). Fagrapport samfunnsfag. I Vavik, L., Andersland, S., Arnesen, T. E., Arnesen, T., Espeland, M., Flatøy, I., Grønndal, I., Fadnes, P., Sømoe, K. & Tuset, G. A. *Skolefagsundersøkelsen 2009: Utdanning, skolefag og teknologi*. HSH-rapport 2010/1. Høgskolen Stord/Haugesund, Stord, s. 189-208. (19s)

Fjær, O. (1997). *Geografi i den videregående skolen: Fra Haffner og Knudsen til Reform' 94*. PS-skrift nr. 3 1997. Program for skoleforskning, NTNU, Trondheim, s.1-23, 36-39. (28s.)

Fjær, O. (2002). Tidbilder av et tettsted. Et metodeforsøk i geografiundervisninga. I Setten and Rudsar (ed.) *Geographical Methods – Power and Morality in Geography*. Acta Geographica Serie A. Nr.2. s. 137-149 (13s)

Fjær, O og Rød, J. K. (2006). Geografi og kunnskapsløftet – også et faglig løft? Foredrag holdt på "the 2006 Symposium of the Commission on Geographical Education and the International Geographical Union", Brisbane Australia, juni 2006 - norsk versjon (6s).

Fjær, O. (2007). Kunnskap og bevissthet i geografi. Hva kan elevene når de starter i videregående skole. Foredrag holdt på Nordic Geographers Meeting (NGM) i Bergen, juni 2007. (10s)

Hegstad, K.S. (2010). *Stedkunnskap i geografi fellesfag. Praksis og intensjoner*. Masteroppgave i geografi, NTNU, Trondheim, s. 27-62 (35s)

Hepsø, A. (2001). Samfunnsfagsamtalen. PLU. (5s)

Hepsø, A. (2008). Narrativ skriving i samfunnsfag på ungdomstrinnet. I R.T. Lorentzen & J. Smidt(red), *Å skrive i alle fag* (s. 228-236). Oslo: Universitetsforlaget. (10s)

Holt-Jensen, A. (2007). Hvorfor er geografi et viktig fag. I *Hva er geografi*, s. 13-25. Oslo: Universitetsforlaget. (13s)

Haubrich, H. (1992). *Internasjonalt charter om utdanning og undervisning i geografi*. Kommissjonen for geografutdanning, International Geographical Union. Oversatt av Steinar Wennevold. (19s)

Kringstad, T. og Kvithyld, T. (2003) Skrivning på ungdomstrinnet. Fem prinsipper for god skriveopplæring. I *Bedre skole nr. 2*, s. 71-79 (9s)

Mikkelsen, Rolf (2014). Prøver og vurdering i geografi. I Fjær, Sætre, Hokseggen (red.) *Geografi på timeplanen*. Acta Geographica – Trondheim, serie B, nr.16 (2014). s.87 – 97 (10s)

Mikkelsen, Rolf (2007). Verdensfaget geografi og geografididaktikken. I Mikkelsen, R. og Fladmoe, H. (red.) *Lektor – adjunkt – lærer. Innføringsbok i praktisk pedagogisk utdanning*. Oslo: Universitetsforlaget. s. 287- 305 (18s)

Nordskog, E. (2008). Kunnskapsløftet: Et løft for lærebøker i geografi. I Fjær, O. og E. Eikli. *Geografi og Kunnskapsløftet*. Acta Geographica – Trondheim. Serie B, no. 15, NTNU s. 81-103. (22s)

Overrein, P. og Madsen, R. (2014) Grunnleggende ferdigheter i samfunnsfag. I Skovholt, K. (red.) *Innføring i grunnleggende ferdigheter. Praktisk arbeid på fagenes premisser*, s. 126-172. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (46s)

Remmen, Kari Beate og Merethe Frøyland (2013). Feltarbeid i en geotop – et rammeverk. I *Kimmen 1/13*, s. 57-72. Oslo: Naturfagsenteret (15s)

Remmen, Kari Beate og Merethe Frøyland (2013). Jammen vi vet jo ikke hva vi skal se etter... - Hvordan geobriller kan hjelpe elevene til å anvende geofaglig kunnskap ute i felt. I *Kimmen 1/13*, s. 73-81. Oslo: Naturfagsenteret. (8s)

Remmen, Kari Beate og Merethe Frøyland (2013). Etterarbeid i klasserommet – oppgaver som hjelper elevene til å bearbeide dataene fra feltarbeid. I *Kimmen 1/13*, s. 82-87. Oslo: Naturfagsenteret. (5s)

Skrivesenteret. (2015). *Hva er skriving i samfunnsfag?* Hentet 22.08.16, fra <http://www.skrivesenteret.no/ressurser/hva-er-skriving-i-samfunnsfag/>

Læreplaner

Læreplaner fra kunnskapsløftet finnes på www.udir.no/kl06

Samfunnsfag (grunnskolen),

Geografi fellesfag, (videregående)

Samfunnsfag (videregående)

Politikk, individ og samfunn (programfag med samfunnsgeografi - videregående)

Geofag (programfag – videregående)

Eldre læreplaner fra før kunnskapsløftet

Artikler – anbefalte - Legges ut som PDF på Blackboard.

Det kan komme anbefalte artikler igjennom semestret, listen revideres ved semestrets slutt.

Andersen, H. P (1997). Globale miljøemner i et komparativt, geografi-didaktisk perspektiv. I Sægvog, B. R., Fjær O. og Bakken, B. T. (red.) *Om byen og geografien*. Arbeider fra Geografisk institutt, Universitetet i Trondheim, GI serie A. No 17.

Rapport fra Norske Geografers Forenings årskonferanse, Trondheim, 3. og 4. Januar 1997. s. 231-238 (7 s.)

Fjær, O. (2001). Kulturlandskapet i geografiundervisningen på videregående skole: En måte å gjøre det på. *Norsk Geografisk Tidsskrift. Vol 55, 42-45*. Oslo (4s)

- Fjær, O. (2008). Programfagene i geografi. Mot mer geofag og mindre samfunnsgeografi? Foredrag ved Norsk Geografisk Selskap sin konferanse i Trondheim 26.-27. mars 2008. (9 s)
- Gold, J.R., Jenkins, Lee, Monk, Riley, Shephard, Unwin (1991). Fieldwork, *Teaching Geography in higher Education. A Manual of Good Practice*. Basil Blackwell Ltd. Oxford, s. 21-36 (15 s).
- Jünge, Å (1996). *Reform'94 og geografifaget. Om fagplanar, elevar, lærebøker, lærarar - med undersøkingar frå vidaregåande skole i Nord-Trøndelag*. Seminarinnlegg ved hovudfagseksamen i geografi våren 1996. *GIN nr. 1 - 1997*. (13s)
- Limstrand, I. (1997). Om geografi og dannelse. Kan geografifaget bidra til å utdanne reflekterte og deltakende samfunnsmennesker? Semesteroppgave i geografi fagdidaktikk, PPU II, NTNU - Trondheim, våren 1997 (24 s).
- Mikkelsen, R (2008). Geografi i K06 – læreplanprosess, utfordringer og endringer. Foredrag ved Norsk Geografisk Selskap sin konferanse i Trondheim 26.-27. mars 2008. (17 s)
- Rød, J.K., W. Larsen & E.Nilsen. (2010). Learning geography with GIS: Integrating GIS into upper secondary school geography curricula. *Norsk Geografisk Tidsskrift 64(1)*, 21-35. (14 s)
- Skogland, M. (1999). Geografi på ungdomstrinnet – et glemt kapittel? Program for skoleforskning. *PS-skrift nr 8, 1999*, NTNU, Trondheim, s. 65-112. (47 s)

Internettressurser.

Studenten skal dessuten sette seg inn i én internettressurs i geografi. Eksempler:

- Geografi, Gyldendal forlag: <http://www.gyldendal.no/geografi/>
- Geografi, Cappelen forlag: <http://geografi.cappelendam.no/>
- Geografi, Aschehoug forlag: <http://www.lokus.no/11-13/Terra-nova.-Elev>
- Naturfagsenteret, Nasjonalt senter for naturfag, NTNU og UIO: <http://viten.no/> (Norge blir til)
- FN-sambandet: <http://www.globalis.no>
- Statens kartverk m. fl: www.kartiskolen.no
- Statens kartverk: www.norgeskart.no

PPU4643 / 4743 – Fagdidaktikk 2 - Historie

Bøker: (Felles for samfunnsfag)

Koritzinsky, Theo (2014): *Samfunnskunnskap – fagdidaktisk innføring*, Universitetsforlaget.

Bøker (historie):

- Lund, Erik (2016): *Historiedidaktikk - en håndbok for studenter og lærere* (5.utg), Universitetsforlaget.
- MacMillan, Margaret (2010): *The Uses and Abuses of History*. Profile books ltd.

Artikler – obligatorisk - Artiklene legges ut som PDF på Blackboard

Det kan komme flere artikler igjennom semestret, listen revideres ved semestrets slutt.

- Engelien, Kirsti og Harald Frode Skram (2009): *Å tenke og å skape historie*. I Rolf Mikkelsen og Henrik Fladmoe (red); *Lektor - adjunkt - lærer. Artikler for studiet i praktisk-pedagogisk utdanning* (s. 273-290), Universitetsforlaget.
- Døving, Cora Alexa (2011): *Formidling av annen verdenskrig i et flerkulturelt klasserom*. I Claudia Lenz og Trond Risto Nilssen (red); *Fortiden i nåtiden - nye veier i formidlingen av andre verdenskrigs historie* (s. 229-245), Universitetsforlaget
- Seixas, Peter og Tom Morton (2013): *Historical significance - how do we decide what is important to learn about the past?* Kapittel 1 i *The Big Six - historical thinking concepts* (s. 12-29), Nelson Education Ltd.
- http://www.skrivesenteret.no/uploads/files/BS-2-13_web_Kringstad_Kvithyld.pdf
- <http://www.skrivesenteret.no/ressurser/hva-er-skriving-i-samfunnsfag/>

Læreplaner

Læreplaner fra kunnskapsløftet
Samfunnsfag (grunnskolen),
Fellesfaget historie (videregående)
Politikk, individ og samfunn (programfagene: Historie og filosofi)

Bøker - anbefalt

Kvande, Lise og Nils Naastad (2013): *Hva skal vi med historie? Historiedidaktikk i teori og praksis*, Universitetsforlaget.

Artikler - anbefalt

Det kan komme anbefalte artikler igjennom semestret, listen revideres ved semestrets slutt.

PPU4645 / 4745 – Fagdidaktikk 2 - Samfunnskunnskap

Bøker: (Felles for samfunnsfag)

Koritzinsky, Theo (2014): *Samfunnskunnskap – fagdidaktisk innføring*, Universitetsforlaget. **Bøker (samfunnskunnskap):**
Damsgaard, H. L. og Eftedal C. I. (2014). *...men hvordan gjør vi det?* Tilpasset opplæring videregående skole, Oslo: Cappelen Damm Akademisk. Kap. 1, 3 og 5
Koritzinsky, Theo (2014): *Samfunnskunnskap – fagdidaktisk innføring*, Universitetsforlaget.
Solhaug/Børhaug (2012): *Skolen i demokratiet - demokratiet i skolen*, Universitetsforlaget
Børhaug, Christophersen; Aarre (2014): *Inntroduksjon til samfunnskunnskap, fagstoff og didaktikk*, Det norske samlaget

Artikler – obligatorisk - Artikkene legges ut som PDF på Blackboard

Det kan komme flere artikler igjennom semestret, listen revideres ved semestrets slutt.

Dysthe, O. (2008) *Klasseromsvurdering og læring*, Bedre Skole, nr. 4 (kompendium)
Eidsvåg, Inge (2007) *Det digitale klasserom*, Utdanningsnytt, nr. 17
Halvorsen, K.A. (2007) *Svar på Eidsvågs skrekkvisjon om IKT i skolen*, Utdanningsnytt, nr. 18.
Hepsø, A. (2008). Narrativ skiving i samfunnsfag på ungdomstrinnet. I R.T. Lorentzen & J. Smidt (red), *Å skrive i alle fag* (s. 228-236). Oslo: Universitetsforlaget. (10 sider)
Hepsø, A. (2003). Samfunnsfagsamtalen. PLU. (5s)
Kringstad og Kvithylid (2013): Fem prinsipper for god skriveopplæring i Bedre skole nr.2
Nasjonalt senter for skriveopplæring og skriveforskning (2015): Skiving i samfunnsfag
Vesterdal, K. (2016): Human rights education through the lens of violation: Developing critical, active citizenship or constructing national identity? Utgitt i C. Lenz, S. Brattland & L. Kvande (Eds.) *Crossing Borders - Combining Human Rights Education and History Education*. Berlin: Lit Verlag.

Læreplaner

Læreplaner fra kunnskapsløftet
Samfunnsfag (grunnskolen),
Fellesfaget samfunnsfag, (videregående)
Politikk, individ og samfunn (programfagene: Politikk og menneskerettigheter, Sosialkunnskap, Sosiologi og sosialantropologi)

Bøker - anbefalt

Damsgaard, H.L. og Eftedal C. I. (2014) *...men hvordan gjør vi det?* Tilpasset opplæring i videregående skole, Oslo: Cappelen Damm Akademisk. Kap. 4 og 6
Solhaug, Børhaug, Stugu, Haugaløkken (red.) (2012): *Skolen, nasjonen og medborgaren*, Tapir Akademiske Forlag, kap. 1, 8 og 9

PPU4651/ 4751 – Fagdidaktikk 2 - Engelsk

Required reading

Bjørke, C., Dypedahl, M. & Myklevold, G.-A. (2014). *Fremmedspråksdidaktikk*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (Some chapters)
Harmer, J. (2007/2015). *The practice of English language teaching*. Harlow: Longman. (4th or 5th edition) (Some chapters)
Språkfag: Idéhefter for lærere 2, 4, 5, Trondheim: Tapir akademisk forlag. (Some articles)

Young Adult Fiction

Chbosky, Stephen (1999). *The Perks of Being a Wallflower*
Haddon, Mark (2003). *The Curious Incident of the Dog in the Night-Time*

Reference material

Compendium. (Bb.): articles and chapters.
Utdanningsdirektoratet. *Læreplan for Kunnskapsløftet, LK06*. Gjeldende versjon tilgjengelig fra <http://www.udir.no/grep> (Compendium, Bb)
Utdanningsdirektoratet. *Forskrift til opplæringslova, Kap. 3. (Vurderingsforskriften)*. Gjeldende versjon tilgjengelig fra <http://www.lovdatab.no> (Compendium, Bb)

Additional reading:

Birketveit, A. & Williams, G. (Eds.) (2013): *Literature for the English Classroom. Theory into practice*. Bergen: Fagbokforlaget
Drew, Ion & Sørheim, Bjørn (2009). *English Teaching Strategies. Methods for English teachers of 10 to 16-year-olds*. Oslo: Det Norske Samlaget.
Lightbown, Patsy M. & Spada, Nina (2006). *How Languages are Learned* (4th edition, 2013). Oxford: Oxford University Press.

- Munden, J. & Sandhaug, C. (2017). *Engelsk for secondary school*. Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Pihlstrøm, Rikke (2013). *Teaching English in Norway*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Simensen, Aud Marit (2007). *Teaching a Foreign Language. Principles and Procedures*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Vestli, E.N. (2008). Fra sokkel til klasserom: litteraturens plass i fremmedspråkundervisningen (Vol. nr. 13 / august 2008). Halden: Fremmedspråksenteret. (*Compendium*, Bb)

PPU4653/ 4753 – Fagdidaktikk 2 - Fransk

- Bjørke, Camilla, Dypedahl, Magne. & Myklevold, Gro-Anita. 2014. *Fremmedspråksdidaktikk*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. ISBN 978-82-02-42450-3
- Courtyllon, Janine. 2003.. *Élaborer un cours de FLE*. Paris: Hachette. ISBN 978-2-01-155214-3
- Desmons, Fabienne et.al. 2005. *Enseigner le FLE. Pratiques de classes*. Paris : Belin. ISBN 978-2-7011-4813-7
- Haydé, Silva. 2008. *Le jeu en classe de langue*. Paris : CLE International. ISBN 978-2-09-035349-5
- Salins, Geneviève-Dominique de. Paris 1996. *Grammaire pour l'enseignement/apprentissage du FLE*. Paris: Hatier. ISBN 978-2-278-04567-9
- Tagliante, Christine (2006) *La classe de langue*. Paris : CLE International. ISBN 978-2-09-033068-7
- Tornberg, Ulrika. 2000. *Språkdidaktikk*. Oslo: Forlaget Fag og Kultur A/S. ISBN 978-82-11-00452-9

Lov- og regelverk:

- Utdanningsdirektoratet. *Læreplan for Kunnskapsløftet, LK06*. Gjeldende versjon tilgjengelig fra <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/>
- Utdanningsdirektoratet. *Forskrift til opplæringslova, Kap. 3. (Vurderingsforskriften)*. Gjeldende versjon tilgjengelig fra <http://www.lovdatab.no>

Annen relevant litteratur:

Fremmedspråksenteret: Serien Fokus på språk

- Otnes, Hildegunn (red.) (2009). *Å være digital i alle fag*. Oslo: Universitetsforlaget. (Kap. 1 og 6). ISBN 978-82-15-01405-0
Elektronisk kompendium (tilgjengelig på blackboard)
- Språkfag: Idéhefter for lærere 1, 2, 3, 4, 5. Trondheim: Tapir akademisk forlag.
- Simensen, A.M. (2007). *Teaching a Foreign Language. Principles and Procedures*. Bergen: Fagbokforlaget. ISBN 978-82.450-0568-4

PPU4655/ 4755 – Fagdidaktikk 2 - Norsk

Med forbehold om visse endringer i begynnelsen av semesteret. Etter hvert vil vi også legge ut en liste med anbefalt tilleggslitteratur. Følgende bøker må enten kjøpes eller lånes på biblioteket (evt. kopiere kapitlene):

- Fjørtoft, H. (2014). *Norskdidaktikk*. Bergen: LNU/Fagbokforlaget.
- Kverndokken, K. (2014). *101 skrivegrep*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Iversen, H. M. & H. Otnes (2016). *Å lære å skrive. Tekstkompetanse i norskfagets skriveopplæring*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Askeland, Norunn og Bente Aamotsbakken (2013). Hvordan bli en god skriver? Elevrefleksjoner fra norsk-klasserommet. I Skjelbred, D. og A. Veum (red.): *Literacy i læringskontekster*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk, s. 249 – 263.
- Aase, Laila (2012). Skriveprosesser som danning. I Matre, S., R. Solheim og D. Sjøhelle (red): *Teorier om tekst i møte med skolens lese- og skrivepraksiser*. Oslo: Universitetsforlaget, s.48-58.
- Bakke, J.O.(2014). Å «late tanker» med penn og tastatur. I Kverndokken, K.(red.). *101 skrivegrep*. Bergen: Fagbokforlaget, s. 56-75.
- Blikstad-Balas, M. (2015). Gåten kreativ tekst: Hvordan kan vi fremme elevenes kreative skrivning? *Norsklæreren 2*, s. 30-37.
- Berge, Kjell Lars (2012). Retorisk dannelse som grunnlag for demokratisk medborgerskap i skolen: om de grunnleggende ferdighetene skrivning og muntlighet i Kunnskapsløftet. I Berge, K.L. og J. H. Stray (red). *Demokratisk medborgerskap i skolen*. Oslo: Universitetsforlaget, s. 79-101.
- Bjørkvold, Tuva (2011). «Nysgjerrigper – en motor for motivasjon.» I *Bedre skole 4/11*, s. 45-49.
- Dysthe, Olga og Frøydis Hertzberg (2014). Skriveopplæring med vekt på prosess og produkt. I Kverndokken, K. (red.). *101 skrivegrep*. Bergen: Fagbokforlaget, s. 13-35.
- Evensen, Lars. S. (2009). Vurdering av skrivekompetanse: En kompleks utfordring. I Haugaløkken, Hertzberg, Evensen og Otnes (red.): *Tekstvurdering som didaktisk utfordring*. Oslo: Universitetsforlaget, s.15-21.
- Fjørtoft, Henning (2014). *Norskdidaktikk*. Bergen: Fagbokforlaget (kap. 6:s. 149-178, kap. 8:s. 209-236 og kap. 10:s. 271-297).
- Hoel, Torlaug Løkensgard (2007). Responsgupper i femten punkt. I *Språkfag 1. Idéhefter for lærere*. Tapir akademisk forlag, s.7-22.
- Iversen, Harald M. og Hildegunn Otnes (2016). *Å lære å skrive. Tekstkompetanse i norskfagets skriveopplæring*. Oslo: Universitetsforlaget. (Alle kapitlene).
- Kringstad, Trude og Trygve Kvithyld (2013). Skrivning på ungdomstrinnet. Fem prinsipper for god skriveopplæring. *Bedre skole (2)*, s. 71-79.

- Kverndokken, Kåre (2014). Elevers tekstskaping – øve eller skape selv? i Kverndokken, K. (2014). *101 skrivegrep*. Bergen: Fagbokforlaget, s.36-55.
- Larsen, Ann Sylvi (2010). «Det skumle huset». Barns fascinasjon av skrekksjangeren – i lesing og skrivning. I Smidt, J., Folkvord, I. & Aasen, A.J. (red.). *Rammer for skrivning: Om skriveutvikling i skole og yrkesliv*. Trondheim: Tapir Akademisk Forlag. s. 153-173.
- Otnes, Hildegunn (2010). Vurdering av digitalt sammensatte tekster. I Hestnes, H. og L. V. Sandvik (red.): *Vurdering – Språkfag 3, Idéhefter for lærere*. Tapir, s. 27-42.
- Skjelbred, Dagrun (2006). *Elevers tekst – et utgangspunkt for skriveopplæring*. (kap.10) Oslo: LNU/Cappelen Akademisk Forlag. Rev. Utgave, s.178 -203.
- Smidt, Jon. (2011). Ti teser om skrivning i alle fag. I Solheim, R., J. Smidt, & A. J. Aasen (red.): *På sporet av god skriveopplæring. Ei bok for lærere i alle fag*. Trondheim: Tapir Akademisk Forlag. s. 9-42.
- Smidt, Jon (2009). Ulike syn på skrivning og skriveundervisning. I Smidt, J. (red.): *Norskdidaktikk – ei grunnbok*, 3. utgave, Universitetsforlaget, s. 312-323.
- Smidt, Jon og Randi Solheim (2013). Skrivning som vei til kunnskap, identitet og kultur. I Skjelbred, D. og A. Veum (red.): *Literacy i læringskontekster*. Cappelen Damm Akademisk. s. 188-200.

PPU4657/ 4757 – Fagdidaktikk 2 - Tysk

- Bjørke, Camilla, Dypedahl, Magne. & Myklevold, Gro-Anita (2014) . *Fremmedspråksdidaktikk*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk ISBN 978-82-02-42450-3
- Huneke, Hans-Werner; Steinig, Wolfgang. (2013) *Deutsch als Fremdsprache*. Berlin: Erich Schmidt Verlag ISBN 978-3-503-17657
- Mohr, Imke; Salomo, Dorothé. DLL 10. Deutsch für Jugendliche (2016) ISBN 978-3-12-606982-3
- Rösler, Dietmar (2012). *Deutsch als Fremdsprache*. Stuttgart: Metzler ISBN 978-3-476-02300-1
- Tornberg, Ulrika. 2000. *Språkdidaktikk*. Oslo: Forlaget Fag og Kultur A/S. ISBN 978-82-11-00452-9
- Elektronisk kompendium (tilgjengelig på Blackboard)

Lov- og regelverk

- Utdanningsdirektoratet. *Læreplan for Kunnskapsløftet, LK06*. Gjeldende versjon tilgjengelig fra . <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/>
- Utdanningsdirektoratet. *Forskrift til opplæringslova, Kap. 3. (Vurderingsforskriften)*. Gjeldende versjon tilgjengelig fra <http://www.lovdatab.no>.

Annen relevant litteratur

- Språkfag: Idéhefter for lærere 1, 2, 3, 4, 5. Trondheim: Tapir akademisk forlag.
- Otnes, Hildegunn (red.) (2009). *Å være digital i alle fag*. Oslo: Universitetsforlaget. (Kap. 1 og 6). ISBN 978-82-15-01405-0
- Simensen, A.M. (2007). *Teaching a Foreign Language. Principles and Procedures*. Bergen: Fagbokforlaget. ISBN 978-82.450-0568-4
- Fremmedspråksenteret: Serien Fokus på språk

PPU4659/ 4759 – Fagdidaktikk 2 - Spansk

Pensum/anbefalt litteratur

- Giovannini, Arno et al. (1996). *Profesor en acción* (1, 2 og 3). Madrid: Edelsa. Tornberg, Ulrika (2000). *Språkdidaktikk*. Oslo: Fag og kultur.
- Otnes, Hildegunn (red.) (2009). *Å være digital i alle fag*. Oslo: Universitetsforlaget. (Kap. 1 og 6).
- Elektronisk kompendium (tilgjengelig på Blackboard).

Lov- og regelverk

- Utdanningsdirektoratet. *Læreplan for Kunnskapsløftet, LK06*. Gjeldende versjon tilgjengelig fra <http://www.udir.no/grep>.
- Utdanningsdirektoratet. *Forskrift til opplæringslova, Kap. 3. (Vurderingsforskriften)*. Gjeldende versjon tilgjengelig fra <http://www.lovdatab.no>.

Annen relevant litteratur

- Språkfag: Idéhefter for lærere 1, 2, 3, 4, 5. Trondheim: Tapir akademisk forlag.
- Simensen, A.M. (2007). *Teaching a Foreign Language. Principles and Procedures*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Fremmedspråksenteret: Serien Fokus på språk.

PPU4681/ 4781 – Fagdidaktikk 2 – Kroppsøving og idrett

- Brattenborg, S og Engebretsen, B.: *Innføring i kroppsøvingdidaktikk*. Høgskoleforlaget 2007.
Standal, Ø.F. og Rugseth, G.: *Inkluderende kroppsøving*, Cappelen Damm Akademiske 2015.
Vinje, E.E.: *Kroppsøvingdidaktiske utfordringer*. Cappelen Damm Akademiske 2016.
Løvset Glad, Å. (2012). Dans i barn og unges grunnopplæring – et kunst- og kulturfag. I: Å. Glad Løvset, *Dans på timeplanen* (2. utgave) (s. 33-59).
Vollen: Tell forlag. (legges ut).
Løvset Glad, Å. (2012). Planleggingen av undervisningen. I: Å. Glad Løvset, *Dans på timeplanen* (2. utgave) (s. 95-125). Vollen: Tell forlag. (legges ut).
Nordaker, D.J. (2009). Avsnitt 4.7. Dans i musikk og kroppsøving i L-97 og L-06 – en oppsummering. (legges ut).
Nordaker, D.J. *Dans i skolen? En didaktologisk studie av dansens legitimering og innhold i relasjon til den norske grunnskole sett i lys av nasjonale læreplaner, aktuelle fagtidsskrift og kultur- og utdanningspolitiske dokument* (s. 139-142). PhD-avhandling. Aarhus: Danmarks pædagogiske universitetsskole, Aarhus universitet. (legges ut).
Kirk, D. (2013). Educational value and models-based practice in physical education. *Educational philosophy and theory* (45:9, s.973-986). (legges ut).
Ommundsen, Y.: Fysisk-motorisk ferdighet gjennom kroppsøving – et viktig bidrag til elevens allmenndanning og læring i skolen. *Norsk pedagogisk tidsskrift* (97, s 155-166). (legges ut).

Øvrig pensum oppgis ved semesterstart

Andre utgifter

Utstyr til skiundervisning: Ski, sko, staver

PPU4685/ 4785 – Fagdidaktikk 2 – Religion og etikk

NB! Tekster og materiale utlevert i forbindelse med forelesninger (papirkopier, lenker på emnesiden til kronikker, artikler, kildetekster osv.) er også pensumstoff.

Bøker (kjøpes i Akademika)

- Andreassen, Bengt-Ove (2016). *Religionsdidaktikk. En innføring*. 2. utg. Oslo: Universitetsforlaget.
Jacobsen, Knut A. (red.) (2011). *Verdensreligioner i Norge*. 3. utg. Oslo: Universitetsforlaget.

Kompendium

- Domaas, Ola E. (2007). Lærerens livssyn som utfordring i KRL-undervisningen. I T. M. Guldal et.al (red.): *FoU i praksis 2006*. Trondheim: Tapir Akademiske Forlag, s. 47-59.
Durham Jr., W. Cole, Silvio Ferrari & Simona Santoro (2008). The Toledo Guiding Principles on Teaching about Religion and Beliefs in Public Schools. *Security and Human Rights* 2008(3): 229-239.
Endsjø, Dag Øistein & Liv Ingeborg Lied (2011). Konklusjon: Religion folk vil ha. I D. Ø. Endsjø & L. I. Lied: *Det folk vil ha. Religion og populærkultur*. Oslo: Universitetsforlaget, s. 183-193.
Fuglseth, Kåre (2009). Når den didaktiske relasjonsmodellen ikke fungerer. I B. Groven et.al (red.): *FoU i praksis 2008*. Trondheim: Tapir Akademiske Forlag, s. 81-94.
Hepsø, Arve (u.å). Samfunnsfagssamtalen. Upublisert manuskript.
Hylén, Torsten (2014). Closed and Open Concepts of Religion: The Problem of Essentialism in Teaching about Religion. I B.-O. Andreassen & J.R. Lewis (red.): *Textbook Gods. Genre, Text and Teaching Religious Studies*. Milton Keynes: Equinox Publishing, s. 16-43.
Kallevik, Kjell Arne (2009). Når elevene skifter timens tema. *Religion og livssyn* 21(1): 24-30.
Leganger-Krogstad, Heid (2002). Dialogundervisning i religionsfagene. *Religion og livssyn* 14(2): 24-29.
Rian, Dagfinn (1999). Å undervise om religioner. I D. Rian: *Verdensreligioner i undervisningen*. Oslo: Universitetsforlaget, s. 29-63.
Winje, G. (2009). Å være digital i religion, livssyn og etikk (RLE). I H. Otnes (red.): *Å være digital i alle fag*. Oslo: Universitetsforlaget, s. 67-83.
Østberg, Sissel (2001). Kristendom, Religion og Livssyn (KRL-faget). UDDRAG fra S. Sjøberg (red.): *Fagdebatikk. Fagdidaktisk innføring i sentrale skolefag*. Oslo: Gyldendal Akademisk, s. 282-289.

På nett

- Anker, Trine & Marie von der Lippe (2015). Når terror ties i hjel – En diskusjon om 22. juli og demokratisk medborgerskap i skolen. *Norsk Pedagogisk Tidsskrift* 99(2): 85-96. Kan leses på https://www.idunn.no/npt/2015/02/naar_terror_ties_i_hjel_-_en_diskusjon_om_22_juli_og_demokr
Børresen, Beate (2008). Filosofisk samtale som arbeidsmåte OG Metodikk: Filosofiske samtaler om kjønn og kjønnsroller. *Religion og livssyn* 20(2): 40-50. Kan leses her: http://www.religion.no/?page_id=175
Holth, Gunnar (2001). Skolens oppgave i et pluralistisk samfunn – fem synspunkter på vor tids etiske pluralisme som didaktisk utfordring. *Religion og livssyn* 13 (3): 32-41. Kan leses på <http://www.religion.no/wp-content/uploads/tidsskrift/gh301u.html>

- Holth, Gunnar (2002). Elevøvelse i etisk argumentasjon – et eksempel på samarbeidslæring. *Religion og livssyn* 14 (2): 30-39. Kan leses på <http://www.religion.no/wp-content/uploads/tidsskrift/etiskargumentasjon.html>
- Iversen, L. L. (2012). Når religion blir identitet. *Kirke og kultur* 117(3), 258-270. Kan leses på http://www.idunn.no/kok/2012/03/naar_religion_bli_identitet
- Jackson, Robert (2014). «Veiviseren»: En presentasjon av Europarådets retningslinjer for religions- og livssynsundervisning. *Norsk Pedagogisk Tidsskrift* 98(5): 376-384. Kan leses på https://www.idunn.no/npt/2014/05/veiviseren_en_presentasjon_av_europaraadets_retningslinj
- Larsen, Ingunn W. (2010). Religion og kultur i RLE-undervisningen. *Religion og livssyn* 22(1): 36-42. Kan leses på <http://www.religion.no/wp-content/uploads/2015/02/1-2010-4-48.pdf>
- Lippe, Marie von der (2011). Young people's talk about religion and diversity: a qualitative study of Norwegian students aged 13–15. *British Journal of Religious Education* 33(2): 127-142. Kan leses på <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/01416200.2011.543590>
- Midttun, Ann (2014). Biter og deler av Islam. *Norsk Pedagogisk Tidsskrift* 98(5): 329-340. Kan leses på http://www.idunn.no/npt/2014/05/biter_og_deler_av_islam
- Røthing, Åse (2014). Religion, seksualitet og makt – perspektiver på undervisning i skolen. *Religion og livssyn* 26(1): 20-26. Kan leses på <http://www.religion.no/wp-content/uploads/2015/02/1-2014-6-63.pdf>
- Schanke, Åge (2011). Religion, Livssyn og Etikk som kunnskapsfag. I H. Jarning (red.): *Dyktighet og kyndighet*. HiO Rapport 2011, nr. 19. Oslo: HiO, s. 163-188. Kan leses på www.hioa.no/content/download/6101/78751/file/Dyktighet%20og%20kyndighet.pdf
- Zetterqvist, K. G. & G. Skeie (2014). Religion i skolen; her, der og hvor-som-helst?. *Norsk Pedagogisk Tidsskrift* 98(5): 304-315. Kan leses på http://www.idunn.no/npt/2014/05/religion_i_skolen_her_der_og_hvor-som-helst

Hele læreplanverket for Kunnskapsløftet (K06):

- Opplæringslova: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-61>
- Prinsipp for opplæringa (inkl. Læringsplakaten): <http://www.udir.no/Lareplaner/Kunnskapsloftet/Prinsipp-for-opplaringa/>
- Læreplanen, generell del: <http://www.udir.no/Lareplaner/Kunnskapsloftet/Generell-del-av-lareplanen/>
- Fagspesifikke læreplaner (KRLE/RE): Se hhv. <http://www.udir.no/k106/RLE1-02> og <http://www.udir.no/k106/REL1-01/>